

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitised at Gothenburg University Library.
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text.
This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

1:a årg.

Den 10 Juni 1900

N:r 37

Återgivande af text eller illustrationer ur HVAR 8 DAG utan särskild öfverenskommelse förbjudes.

INNEHÅLL: Sveriges kommissarie vid Parisutställningen (med 1 porträtt). Årets jubel- och hedersdoktorer (med 12 porträtt). När öfversten skulle meta aborre af Gösta Geijer (med 1 illustr.). Mafekings försvarare (med 1 illustr.). En bild från Hyde park (med 1 illustr.). Kronprinsens besök vid Bofors (med 6 illustr.). De svenska Parisgymnasterna (med 3 illustr.). Vårt modärna beväringstif (med 4 illustrationer). Bland utställda vovvar (med 5 illustr.). Ett ståtligt stadsbibliotek (med 1 illustr.). Järnvägsolyckan vid Demmin (med 2 illustr.). Från kapplöpningarne vid Partilled (med 3 illustr.). Veckans porträttgalleri (med 4 porträtt). En hertigs lustyacht (med 1 illustr.).

D. F. BONNIERS BOKTRYCKERI AKTIEBOLAG. GÖTEBORG. 1900.

SVERIGES KOMMISSARIE VID PARIS-UTSTÄLLNINGEN.

Foto. Florman, Sthm.

Grosshandlaren *Arthur Thiels* intelligenta och distinguerade drag äro väl bekanta för en stor svensk allmänhet. I egenskap af Stockholmsutställningens generalkommissarie blef hr Thiel en i vårt land mycket omtalad person, hvars förtjänster som innehafvare af denna högst maktpåliggande befattning icke kunna förnekas, trots från vissa håll ansträngningar gjordes att förringa dem.

Att hr Thiel blef vår kommissarie vid

utställningen i Paris, väckte ock på det hela allmän tillfredsställelse. Hr Thiel besitter förvisso egenskaper som krävas för en sådan post: praktisk blick och erfarenhet, urbanitet och ett representativt yttre.

Flere af de stora Paristidningarne ha redan inne-

hållit de mest smickrande artiklar om svenska utställningen och dess främste man. När detta läses, har hr Thiel just fått mottaga konung Oscar i Paris och visa h. m:t hvad Sverige bjuder på denna hittills öfverträffade exposition.

ÅRETS JUBEL- OCH HEDERSDOKTORER.

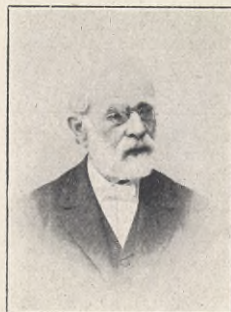
II.

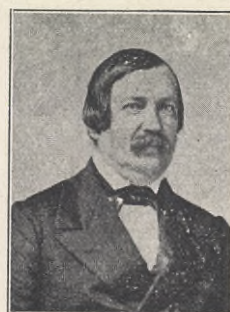
F. d. professor N. P. HAMBERG.
Med. jubeldoktor i Upsala.

Lifmedicus, f. regementsläkaren
H. W. HÜLPHERS.
Med. jubeldoktor i Upsala.

F. provinsialläkaren
J. F. IHRMAN.
Med. jubeldoktor i Upsala.

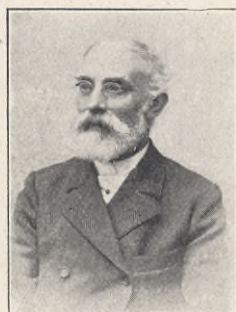
F. stads- och provinsialläkaren
G. M. LUNDQVIST.
Med. jubeldoktor i Upsala.

Finansministern greve
H. H:son WACHTMEISTER.
Juris hedersdoktor i Upsala.

F. exc. prof. G. F. HAGERUP,
Kristiania.
juris hedersdoktor i Upsala.

Professor WALTER RUNEBERG,
Helsingfors.
Fil. hedersdoktor i Lund.

Förste bibl. amanuensen
E. H. LIND, Upsala.
Fil. hedersdoktor i Upsala.

Presidenten i Svea hofrätt
J. E. ELLIOT.
Juris hedersdoktor i Upsala.

F. justitierådet C. G. HERNMARCK.
Juris hedersdoktor i Upsala.

Justitierådet K. G. CARLSON.
Juris hedersdoktor i Upsala.

Lasarettsläkaren
d:r E. ENGDAHL, Kalmar.
Med. hedersdoktor i Lund.

NÄR ÖFVERSTEN SKULLE META ABORRE.

Utkast af GÖSTA GEIJER. För HVAR 8 DAG.

kogsborg var ett af de mest gästfria ställen i Värmland. Det ståtliga herresätet ägdes vid tiden ifråga af den noble och älskvärde löjtnant Liljenå.

Hos honom hade isynnerhet hans yngre kamrater, de »lönlöse» underlöjtnanterna, städsom ett hem, där de emellan mötena tillbringade veckor, ja, månader under den angenämaste och mest sorgfria tillvaro. Om dagarna anordnades jagtpartier, om kvällarne spelpartier vid virabordet eller biljarden, och som icke någon hög point afgjorde vinsten och glaset sparsamt anlätades, fingo dessa förströelser en i allo juste och oförarglig prägel.

Grannumgänget försummades ej heller. Man utbytte ofta visiter. Det var också i den gamla goda tiden, då ståndspersonerna voro mera bofasta på landet och då gästfrihet var lag i hvarje hem. Dock använde herrarne på Skogsborg ej uteslutande tiden för nöjen. Den hade äfven sina viktiga och mera verksamma bestämmelser.

Ena dagen såg man sålunda löjtnanten och hans kamrater i full fart med timmerhuggning, en annan åter på en spannmålsföra på väg till närmaste stad, eller också upptagna med andra bestyr, som vintertid höra till ett landtbruksarbets sysslor.

En dag hade löjtnanten lofvat sina vänner ett exceptionellt nöje såsom en ersättning för flera dagars idog stråfvän. Det skulle blifva en verklig öfverraskning, och som man visste att värden i i detta hänseende var särdeles uppfinningsrik, motsåg man det utlofvade med liflig och nyfiken förväntan. Så kom det: stort ungarlissamkväm, men — ingen sprit.

»Nog f—n är det här en öfverraskning, det må jag säga, men förbanne mig den är rolig», brummade den som hedersgäst särskildt inbjudne gamle f. d. öfversten Stjerngranat, som alltid hvarje

afton på slaget sex var van sitta vid en obligatorisk toddy. Då det nu gick öfver den angifna tiden, utan att någon toddymateriel syntes till, så blef öfversten nervös, fick i hast ett obeskrifligt intresse för värdinnans sällskap och omedelbara närhet, följde med henne öfverallt till och med ända in i skafferiet, i tanke att hon skulle erinra sig hans gamla vana. På denna hade han insinuerat mer och mer tydligt, men värdinnan var denna afton, tyckte öfversten, obegripligt dum. Att gå rakt på saken kom han sig heller icke för, chevaleriskt hänsynsfull, som han alltid ville vara. Men värdinnan skrattade i mjugg. Hon visste nog hvar skon klämde på den gamle, fast hon låtsade ingenting begripa. Då beslöt öfversten sig för ett sista afgörande kast. I matsalen stannade han framför ett porträtt af Napoleon I.

»Napoleon var allt en bra stor man ändå», sa öfversten.

»Utan tvifvel», replikerade värdinnan.

»Och så drack han sin toddy hvarje afton klockan sex, *precis på slaget*», gentog öfversten.

»Kors nu har jag glömt téköket däruppe», sade den omöjliga frun och sprang bort, lämnande åt öfversten att på egen hand bäst han ville reflektera öfver den store Napoleons privata enskildheter. Blotta ordet té var nog för att bringa öfversten i vredesmod, ty han hyste för denna milda dryck en motvilja som gränsade till afsky. Öfversten var arg; en sådan tolerans för honom, hedersgästen. Det kom öfver hans läppar ord, fula, stygga, det var visst benämningar på vissa mörkens individer, minnen från hans ungdoms rekryterexercis, ord, hvilka emellertid preciserades på ett sätt, som i tydligt och distinkt uttal icke lämnade något öfrigt att önska. Så förgick aftonen, men ej öfverstens dåliga humör.

Supén, oklanderlig, serverades ovanligt tidigt, hvarpå damerna strax därpå togo godnatt — värdinnan med en skälmsk blick af hemligt förstånd. Öfversten var fortfarande vresig. Löjtnanten för-

* För uppfattningen af denna skizz förutskickas en upplysning om ett vinterfiske, metning af aborre, som det bedrifves vid Vänerns stränder. Detta tillgår sålunda: nattetid upphugges å isen en vak vid hvilken placeras ett bloss. I vaken nedsänkes därpå ref och agn.

klarade därefter att kvällens program ej ännu var slut, nu först kom dess verkliga clou: ett slädparti. Värden gjorde en betecknande gest åt fönstren, från hvilka man kunde se en lång rad af slädar, som väntade på gården därutanför verandatrappan. Slädföret var utmärkt, vädret likaså, mån- ljus och stjärnklart. Öfversten däremot envist mulen. Han hade inte fått någon toddy, inte ens en snaps till smörgåsen. Han protesterade därför mot värdens förslag; ansåg sig för gammal för pojkkupptåg och mänskenspromenader, ehuru han inom sig gillade det fullkomligt, ty den gode öfversten hörde i själfva verket till de friska åldringar, som gärna äro med på en oskyldig uppsluppenhet, och hvilka anse sig unga så länge de ej känna sig gamla. Hans argument, mera skenbart än allvarligt menadt, föll därför helt hastigt på värdskapets prestige och de öfrigas lifliga och enstämiga intresse för saken. Öfversten följde med.

Så bar det emellertid af från gården med värden i spetsen som ciceron, öfversten sist — på egen uttrycklig begäran — annars alla de andra efter i respektiv följd, sedan de samtliga med en mun under högtidlig ceremoni lofvat blindt lyda, följa och underkasta sig värden och hans order. Pigorna lågo i köksfönstret med ansiktena tryckta mot rutan och undrade, om inte »herrera hade blivit stollie, som ga sej ut så, midt i natta». Klockan var nio på kvällen!

De gamla arbetskamparne delade visst äfven pigornas mening, ty de skakade missnöjda på sina ruggiga ståndmanar, isynnerhet då dessa kolliderade frukträden, anställande riktiga snöfall. Ty rätt igenom trädgården gick färden utan sommartidens försyn för gräsplaner, grupper och rabatter. Genom den lilla trädgårdsgrinden bar det vidare emellan logar och tränga prång, öfver själfva gödselstaden, och så efter den långa ladugårdslängan, hvars röda, skarpt månbelysta vägg upptog de snabbt förbilande figurerna i ett fantastiskt skuggspel. Vidare jagade de öfver åkerrenar, breda diken, djupa dälpor och så rätt in i skogen utefter en stigsam väg, uppkörd endast af vedhuggarens kälke, och ej bredare än att åkdonen nått och jämt fingo rum emellan de höga furornas stammar, som trängde tätt in på från ömse sidor. Allt vildare gick det i ljungande fart och slädarne stötte på än en bärgknalle, än en trädrot, så att de långa stycken med endast en med berörde marken. Den gamle öfverstens hufvud dinglade utan styrsel som ett litet dibarn, och ur djupet af hans själ uppsteg en uppriktig anhållan till körsvennen, »Stall-Johan»: »Om löjtnanten kör åt häcklefjäll, så var snäll följ inte med». För öfrigt sammanliknade öfversten den ursinniga farten med Napoleons flykt från Moskwa, ty hans tankeförbindelser lierade sig gärna med den store hjälten, om för hans militära eller hans husliga taktik, därom hade ännu ingen kommit på det klara. Annars kunde öfversten icke förneka, att den här tillställningen var ganska kostlig och morsom. Han gonade till mer och mer. Det var ju så vackert djupt härinne i skogen. Han hade en poetisk barnatro och ett sinne öppet och mottagligt för allt det som var tilltalande i naturen, och han njöt därför som ett stort barn af kvällens skönhet när ej den inre jämnvikten allt för mycket stördes af den yttre betänkligheter. Hur skön och upplifvande var ej också den rena vinterluften under en hög, klar himmel med milliarder stjärnbloss, som åstadkom sagolika synvillor här och där på grenarnes rimfrost.

Och månskenet ritade de mest underliga och intressanta mönster öfver vägen, emellan buskar, gläntor och hult, strök öfver myr och små isblanka tjärn med bländande silfverskir, omslutna af skogsdjupets mörker, återkastande i mångskiftad glans kvällens trolska skimmer. Det sken rakt in i själen på den gamle öfversten där han satt och småskrattade af idel belåtenhet. Den där Liljenå hade ändå inte så dumma påhitt!

Nu tog skogen slut — och äfven resan. Framför dem låg Väneren stor och vid, snöfri, med glansis så långt synvidden nådde. Men hvad var detta? Där ute på isen stod öfverstens gamla regements-tält!

Löjtnanten fick öfversten under armen, hästarne öfverlämnades åt »Stall-Johans» omsorgsfulla vård, och så tågade man in i tältet. Öfversten log med hela ansiktet af idel förtjusning och i ett hörn stod gamle betjänt Berggren ej mindre förnöjd öfver allas odelade bifall öfver hans arrangement där inne.

Där var ekläreradt med en mängd kulörta lyktor och tältets botten belagdt med ett väl bonadt brädgolf. Och på detta flammade en punschbrylå vid hvarje stol framför spelbord med gnistrande glas. En kamin sprakade och spred en jämn och angenäm värme. Men det bästa af allt — i öfverstens tycke — var ändå ett litet bord, som enkom blifvit placeradt för hedersgästens räkning. Det presenterade de delikataste ingredienser till romtoddy. Den finaste Jamaica!

»Anamma då! Det här var då sannerligen en riktig öfverraskning!»

Öfversten måste ta' löjtnanten i famn.

En hemlighet hade dock blifvit obemärkt. Inunder bordet — nåja, den kommer sedan.

Så höjdes hedersgästens skål. Värden höll därvid ett tal om försakelsen så uttycksfullt och vackert, att gubben Stjerngranat blef riktigt rörd. Löjtnanten betonade isynnerhet hur värdefullt detta lifvets goda känns, då det kommer en till del se'n man haft den tydligaste förnimmelsen af dess saknad. Öfversten blef så gripen häraf, att han tömde sin toddy i ett enda drag.

»Att gå till botten med en sak är nog bra, men varen ej allt för konsekventa härmed, mina herrar!» uppmanade värden och såg mystisk ut. Gästerna kunde ej förstå befogenheten af en sådan varning redan vid första glaset, och hvilken af dem så sällan blifvit öfverträdd.

Nu slog man sig ned vid spelborden, viran tog vid och pokulerandet fortsattes. Som spelet hade pågått en stund, började en aborre ett, tu, tre göra de mest uppslupna hopp på golfvet. En hemsk tystnad inträdde. De spelande sågo med uppspända, ängsligt spörjande ögon på hvarann, och gubben Stjerngranat ryckte häftigt till sig sin toddy och började under djupt allvar begrunda dess kulör. Löjtnanten, som försökte se menlös ut, hade dock svårt att beherrska sin skrattlust. Men då en andra aborre strax därpå gjorde den förste sällskap i en yster pas de deux, och därefter som af en händelse — hvilken dock såg ut som en tanke — med stjärten å öfverstens näsa anställde det mest fina, fulländade tremulando, sprungo de spelande upp och kastade korten i bordet.

Situationen upplöstes dock plötsligt i ett godt skratt när träden till lösningen af detta mysterium befanns vara en metref, som under bordet genom ett hål bredvid värdens brylå ledde ner till vattnet under isen. Då en dylik anordning vid de andras platser vederbörligen observerades, blef det ett

allmänt hifvande och upphalande af aborrar i långa banor emellan kortspel och muntra skålar, och gamle Berggren fick fullt upp att beställa med den mera manipulerande delen af detta originella fiske. Värden erhöll otaliga loford och kunde ej nog beprisas. Han hade sannerligen till fullo infriat sitt löfte om ett frappant nöje. Gubben Stjerngranat var idel solsken, hvilket — sedan en ogrundad farhåga blifvit afslöjad — nu blef ljusare och ljusare i samma mån hans toddar blefvo allt mörkare. Han skålade till höger och vänster och drack brorskål med alla de unga underlöjtnanterna. Det var hardt när att han till och med druckit brorskål äfven med aborrarne, ty han var med hela det ena benet och päjlade i ett af de där för-rädiska hälen, värdens varning till trots. Knappt hade man fått upp honom, så förnyade han dock samma experiment på ett annat ställe, men nu med bägge benen.

»Det var tusan till svag rom bror Liljenå har. Vattnet går ju mera i benen än rommen. Litet mera rom om jag får be», skämtade öfversten sedan han blifvit hulpen upp på terra firma och framför kaminen fått en lämplig restaurering.

Men öfverstens försänkningar — om de och hörde till fästens gladaste pointer — hade nu skrämt bort all fisken, och fisket upphörde därför, men den originella »bacchanalen» pågick till sol-uppgången, då man bröt upp och reste hem.

Om öfversten såg naturen på hemfärden med lika vakna ögon som på bortresan, förmåler ej historien,

Men i folkets hågkomst lever den än med en gammal klämm:

»Di for hem mä slæra fulle å fesek, men hin håken vet, hur di va' sjål.*»

* Själftva.

MAFEKINGS FÖRSVARARE.

Från vår Londonkorrespondent.

»Var god visa mig till S:t George's Place», bad jag första polis som påträffades vid Hyde Park Corner. »You want Baden-Powell's place, eh?» blef svaret. »Det är nummer 8 därborta

tvänne ritstift, ifrigt skuggande med höger hand under det den venstra utför teckningen.

Hans uppträdande vid sällskapsspektakler förskaffade honom redan för åtskilliga år se'n ett anbud från en Londondirektör att uppträda i hans teater mot £ 10 i veckan, men slumpen, kan man säga, gjorde honom till militär. Han höll nämligen just på att slå sig ned i Oxford i och för juridiska studier, då en militärisk examen pågick, och »just för roskull» deltog han däri samt utgick som segrare bland 118 täflande.

Baden-Powell's bedrifter i föregående afrikanska krig äro redan väl kända och genom sitt försvar af Mafeking har han nu skaffat sig hela engelska nationens odelade beundran. I afvaktan på hjälten hemkomst hyllas hans moder på alla upptänkliga sätt och nummer 8 S:t George's Place är målet för dagarnes många processioner och kvällens serenadsångare.

I. H. L.

med alla flaggorna», och jag följde riktningen af hans tumme som värdslost slängdes öfver axeln. Förvånad öfver att så lätt funnit målet för min vandring glömde jag att förskaffa mig den intressanta uppgiften om hvilket hundratal i ordningen min fråga representerade och styrde kosan rakt till No 8 som ses här ofvan. Denna byggnad har nämligen varit själfva brännpunkten för flera dagars Mafeking-firande, ty där bo öfverste Baden-Powell's äldriga moder och ogifta syster, hvilka formligen öfversvämmats ej allenast med bref och telegram utan äfven med gåfvor af alla slag från både kända och okända beundrare. Han är nämligen ett naturens Söndagsbarn denne »Bathing-Towel» eller »Baking-powder» som några af hans många smeknamn lyda, och hade ej ödet gjort honom till soldat skulle hans talang som skriftställare, tecknare, eller aktör röjt honom en bana.

Sina skizzer, af hvilka flera publicerats i »Graphic», utför han lika ledigt med venstra som högra hand och man får ibland se honom sysselsatt med

EN BILD FRÅN HYDE PARK.

Tre af härtigens af York (prinsens af Wales äldste son) barn på promenad i vagn med sina sköterskor.
(Bilden tagen för HVAR 8 DAG.)

KRONPRINSENS BESÖK VID BOFORS.

Illustrationerna efter fotografier för HVAR 8 DAG
af dess speciellt utsände fotograf.

Efter att länge ha låtit en malplacerad »sparsamhets»-ifver bestämma storleken af de summor, som fosterlandets försvar kräver, har Riksdagen de senare åren allt tydligare insett nödvändigheten af att bevilja

BOFORS: Disponentens bostad.

åtminstone största delen af hvad k. m:t därtill äskar. Ja — man har tillochmed i något fall gifvit mera än regeringen vågat begära! Sanningen af ett gammalt ordspråk, hvilket i något omstufvad form kunde heta »Snål spar och — ryssen tar!», har så småningom blifvit uppenbar äfven för de »argaste» — fredsvänner.

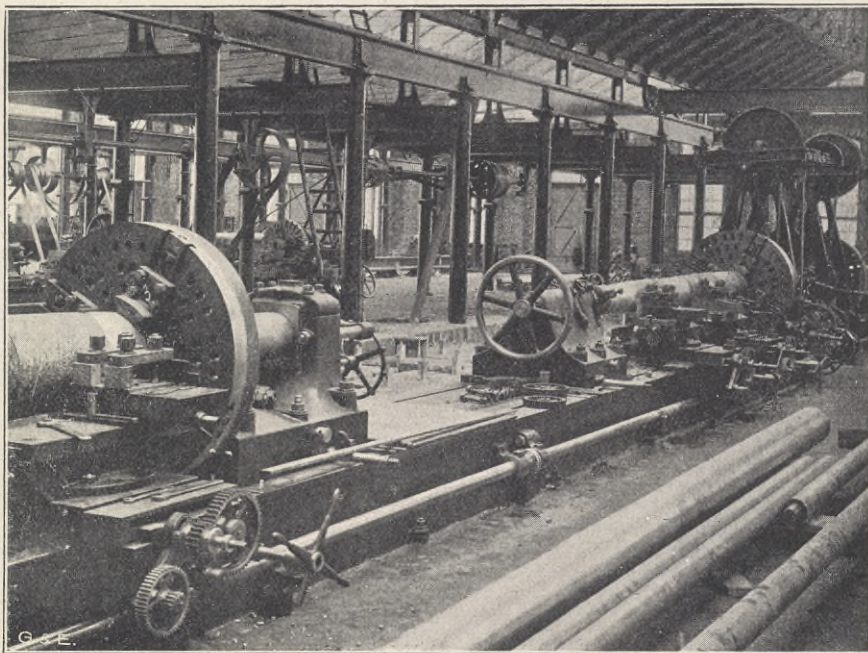
Denna ofrevillighet har särskildt visat sig i fråga om flottan och bl. a. haft till följd att flere af våra svenska bruk och mekaniska verkstäder fått fullt upp med beställningar för sjöförsvaret. Särskildt är detta fallet med aktiebolaget Bofors-Gullspångs storartade verkstäder, hvilka under senaste tiden betydligt utvidgats för att kunna utföra de stora beställningar af kano-

ner och pansarplåt, hvilka bruket fått emotaga från den goda kunden svenska staten.

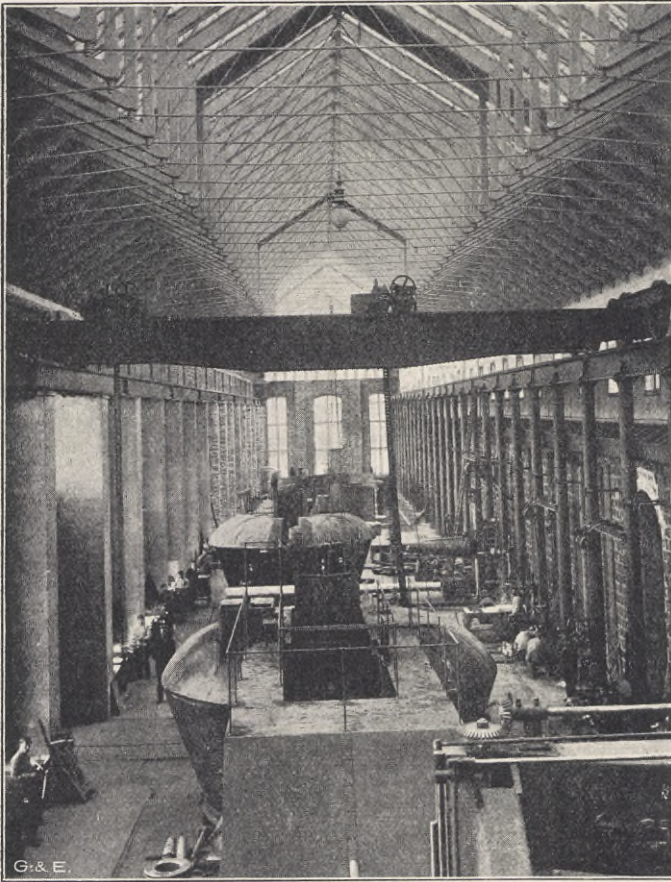
Den 28 sistlidne maj aflade kronprinsen-regenten, i sällskap med h. exc. riksmarskalken, h. exc. utrikesministern, krigs- och sjöministrarne, generalfälttygmästaren grefve Hamilton, chefen för fortifikationen general Elliot, fälttygmästaren frih. Fleming, landshöfding Svedelius m. fl., ett besök å Bofors för att öfvervara profskjutningen af en 25-cm.-kanon, afsedd för Oscar-Fredriksborgs fästning samt bese de storartade industriella anläggningarne.

Naturligtvis »mobiliserade» HVAR 8 DAG och sände samtidigt till Bofors en af sina fotografier, hvilken där tog de bilder från besöket, som här återgifvas. Kronprinsen-regenten själf behagade därvid älskvärdt ställa upp sig för vår kamera med sitt lysande sällskap, hvarförutom vi tack vare vederbörandes välvilligaste tillmötesgående voro i tillfälle uppfånga flere andra intressanta fotografier.

Besöket blef säkerligen lika intressant för h. k. h. och hans sällskap som det var smickrande och angenämt för brukets styresmän att få mottaga detsamma. Kronprinsen-regenten anlände med extratåg till Bofors kl. half 9 f. m. och mottogs vid stationen af disponenten Wijkander samt öfriga styrelseledamöter i

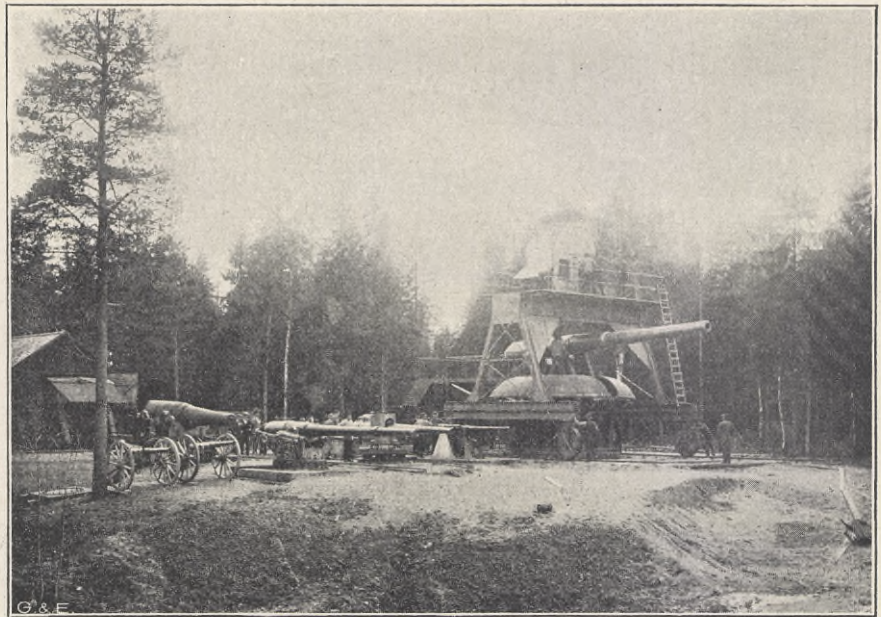
BOFORS: Interiör af kanonverkstaden.
Man ser kanonännena i svarfvarne.

BOFORS: Interiör af kanonverkstaden.

Bofors—Gullspångsbolaget.

Efter intagen frukost fortsatte det k. extratåget till skjutplatsen, där kanonen stod färdig till anskjutning. Den väldiga pjesen, som väger c:a 24 ton, är anbragt i ett s. k. själf-sänkande lavettage, skyddadt af en pansarkupol. Sedan kanonen laddats, höjer den sig påverkad af en på en häfarm anbragt motvikt öfver vällen. Men vid skottlossningen sjunker den, under inflytande af rekylen, åter ned i skydd af

BOFORS: Skjutplatsen, med den stora 24-cm-kanonen till höger.

denna, hvarefter urladdning sker och samma manöver kan upprepas.

Kanonen är försedd med s. k. Boforsmekanism, af öfveringeniör Silfversparre, hvilken visat sig funktionera synnerligen tillfredsställande.

Kronprinsen åsåg ett skott aflossas från kanonen, hvilken med en laddning af 40 kg. N. K. 4 krut, tillverkad vid Björkborns krutfabrik, ger den 215 kg. tunga projektilen en hastighet af cirka 690 meter.

Luftrycket vid aflossandet af detta intressanta skott var så starkt, att skynket kastades af kameran hvarigenom det blef omöjligt få någon bild af detsamma, men den sista bilden ger en god föreställning om den väldiga pjesens dimensioner.

Efter hos disponenten Wijkander intagen lunch åkte kronprinsen, åtföljd af en del af de öfriga gästerna, till Björkborn, där aktiebolaget Bofors' Nobelkruts krutfabrik besågs under ledning af bolagets disponent, ingeniör Sohlman. Vid detta krutbruk tillverkas numera allt det rök-svaga krut som anskaffas för vår flotta.

Därpå gjordes en åktur genom Karl-skoga kyrkoby och efter besök i vals-

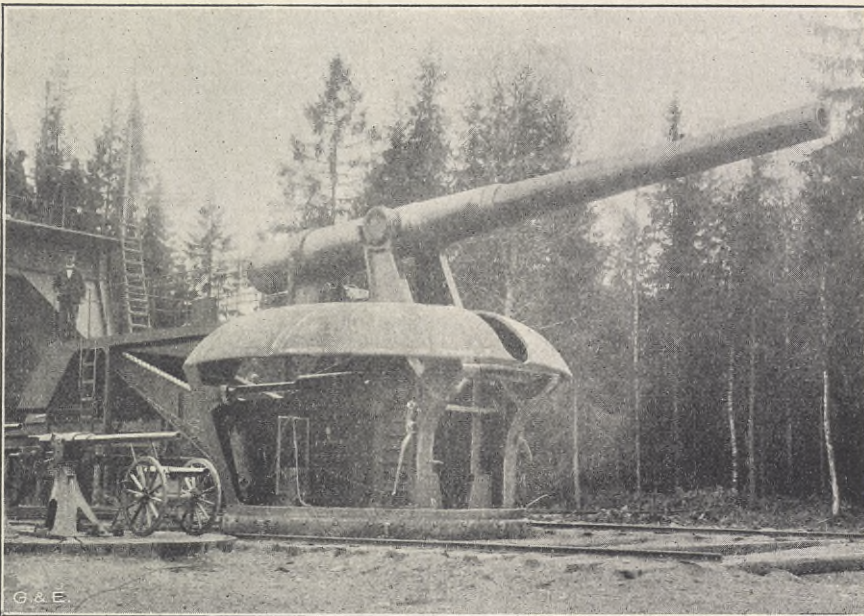

FRÅN KRONPRINSENS BESÖK Å BOFORS: Grupp tagen utanför disponentens bostad för HVAR 8 DAG.

Till venster om h. k. h. kronprinsen fru Gibson, f. Kjellberg, till höger fru Wijkander, till höger om fru W. exc. Lagerheim. Emellan kronprinsen och fru W. ses (till hälften) statsråden Crusebjörn och Dyrssen. Snedt bakom exc. Lagerheim, landshöfd. Svedelius och snedt bakom honom general Elliot. Mellan kronprinsen och fru Gibson står h. exc. riksmarskalken.

Till venster, från läsaren räknadt, står disp. W. Gibson, disp. C. Danielsson, frih. Falkenberg, öfvering. Silfversparre, major Wennerberg, greve de la Gardie, ingenjör Sohlman, konsul C. A. Kjellberg, kapten Aqvilon. Till höger, från flygeln räknadt, öfverste Centervall, brukspatron Kjellberg, öfverstelöjtn. Wijkander, disp. Wijkander, fälttygmästaren frih. Fleming.

BOFORS: Den stora 24-cm -kanonen, färdig till skjutning. Den största i Sverige tillverkade kanon; afsedd för Oscar-Fredriksborgs fästning.

verket — där fabriktionen naturligtvis går som en dans! -- återvände kronprinsen jämte öfriga besökande kl. half 4 med extratåg till Karlskoga och anlände till Stockholm med ordinarie snälltåg samma afton.

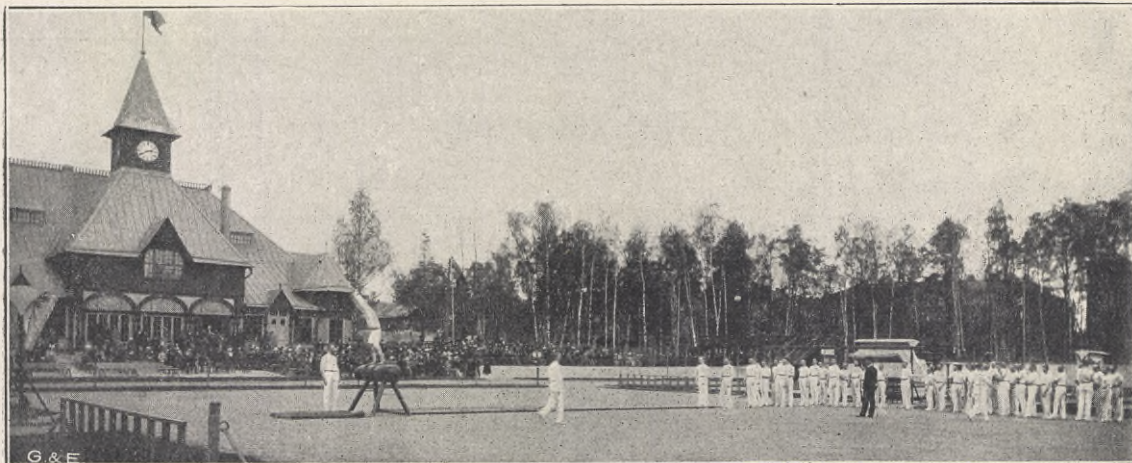
DE SVENSKA PARISGYMNASTERNA.

Illustrationerna efter fotografier tagna för HVAR 8 DAG af fotograf Thorncliff.

I dessa dagar har företagits den femte större svenska gymnastfärden till utlandet. Den 31 maj afreste efter en afskedsföreställning i Malmö de gymnaster — omkring ett 50-tal — hvilka under major G. V. Balcks förfarna högsta ledning i Paris visat hela världen prof på den beprisade svenska gymnastiken, hvilken öfverallt vunnit ett sådant insteg.

Årets trupp består af 13 man ur Stockholms gymnastikförening, 6 man ur Norrköpings, 6 Upsalastudenter, 14 ur Malmö gymnastik- och fäktklubb samt 3 ur Gefle idrottsförening.

Före affärden från Stockholm ägde offentliga uppvisningar rum. Vid den första, från hvilken vi här återgifva en del bilder, närvar bl. a. h. k. h. kronprinsen, hvilket varma intresse för sund idrott är

Från uppvisningen i Stockholm.

År 1877 gjordes en blygsam början med dessa uppvisningar, då 17 man ur Stockholms gymnastikförening besökte Bryssel. Tre år därefter företog samma gymnastikförening sin andra utländska resa, nu i 40 man stark trupp, och höll flere uppvisningar i London, Bryssel och Köpenhamn.

Utställningen i Paris år 1889 besöktes därpå och samtidigt London, med flera uppvisningar på båda platserna. Truppen utgjorde 55 man ur gymnastikföreningarna i Stockholm, Göteborg, Malmö och Upsala.

Slutligen företog 1895 — liksom alla de förut nämnda under major Balcks ledning — en trupp på 25 man ur Stockholms gymnastikförening färden till finskarnas stora gymnastik- och idrottsfäst i Helsingfors. Major Scherstén ledde därvid öfningarna.

I mindre grupper ha svenska gymnaster dessutom uppträdt i uppvisningar i Antwerpen, i Norge och Danmark.

väl bekant. Före afresan gafs i Malmö en uppvisning, efter hvilken gymnasterna vid en lyckad fäst finga medtagna de hjärtligaste »Lykke paa Reisen!»

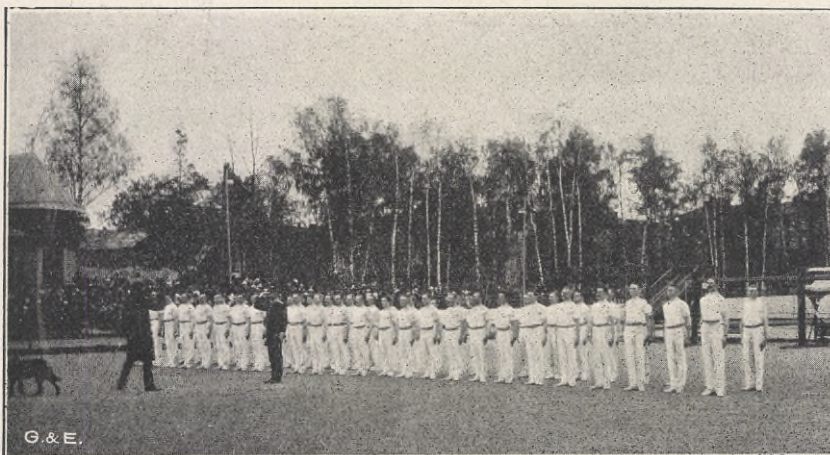
Den 2 dennes inträffade de hurtiga gossarne i Paris, där de särskildt gladt sig åt att få deltaga i firandet af konung Oscar. De tre första dagarne i utställningsmetropolen voro afsedda för öfningar, därpå skulle gifvas tre uppvisningar dels ute för allmänheten dels inomhus för särskildt inbjudna fackmän och intresserade. Hemresan anträdtes den 9 juni, öfver Berlin, där truppen stannar ett par dagar för att gifva två uppvisningar, den ena huf-

Löjtn. frih. R. v. Friesendorff. vudsakligen för hufvudstadens garnisonsofficerare, den andra för allmänheten i Friedenau, en liten ort utanför Berlin, där samtidigt en större tysk trupp fäst pågår. Detta blir första gången svenska gymnaster uppträda på tysk botten.

Uppvisningarna ha ledts och ledas af löjtnanten frih. R. von Friesendorff såsom kommenderande. Löjtnanterna greve Ph. v. Schwerin och A. Hultin ha medföljt som reserv.

Med kändedom om ledarnes förmåga och truppens sammansättning kan man endast lyckönska både »befäl» och »manskap» till ett vackert resultat af färderna.

Kronprinsen aftackar gymnasterna.

VÅRT MODÄRNA BEVÄRINGSLIF.

Illustrationerna efter fotografier tagna för HVAR 8 DAG af fotograf *Gehrman*, Upsala.

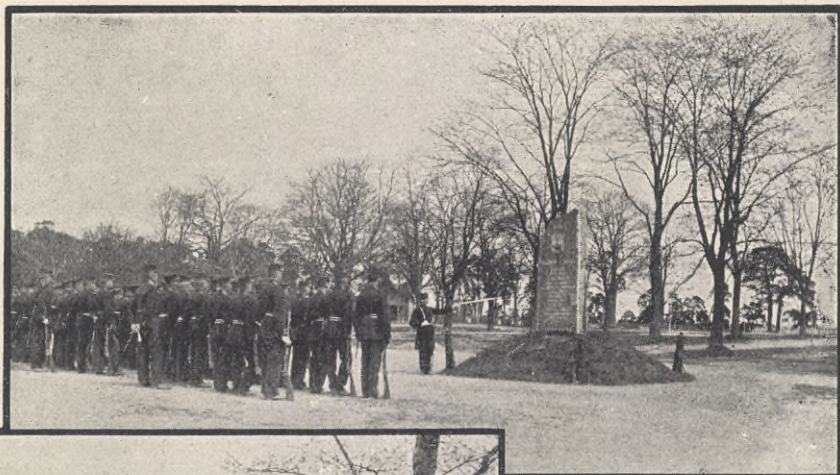
II. Polacksbacken.

I de gamla goda tiderna fingo de akademiska medborgarna i Upsala själfva taga hand om sin krigiska utbildning. De hade egen speciellt komponerad uniform — med frack — utsågo själfva sitt befäl och tillbragte så ett par gemytliga veckor i Botaniska trädgårdens skuggiga alléer.

Sådant där lär inte gå för sig numera. Studenterna som andra få rangera in sig i leden, gå upp i den stora massan. Det gör att många föredraga sin hemtrakts regementen med deras mera

skickligheten samt naturligtvis också »det utpräglade sinnet för militärisk tukt och ordning».

Och de som träffat Polacksbacken med sitt val

Uplands regementes minnessten. ångra sig icke. Ty en mera välbelägen och trifsam lägerplats får man söka efter. Där finns godt om skuggiga platser som kunna skänka en smula vederkvickelse under de korta hvilostunderna, där finns präktiga duschar för dem som älska vatten, och där är i allmänhet bättre sörjdt för trup-
Exercis.

Kokhuset.

Rast.

kända förhållanden. Men årligen samlas dock ett trettiotal akademici, med eller utan glasögon, ute på Polacksbacken för att gemensamt med uppländingarne tillägna sig den nödiga exercis- och skjut-

pens välbefinnande än på de flästa lägerplatser. Och, kanske det viktigaste af allt, där är på det hela taget vackert, så vackert det kan vara på den breda, feta Upsalaslätten.

Det är olika minnen som dyka upp, när man tänker på exercistiden. Det är språngmarscher i solgasset, kyrkparad i hållrägn, knapputsning. Men främst tränger sig minnet af kamratskapet, sådant det utvecklar sig under gemensamma strapatser och gemensamma glädjestunder. Hvilka högtidsstunder hade vi ej, sedan »tystnaden gått», och rumskorporalen gjort sina sista försök att dämpa glammet! Eller när vi samlat oss vid marketenteriet och andaktsfullt hörde på korpral Östers bravader om sin sista dublé på älg och lille korpral Borgs ungefär lika blygsamma skildringar från senaste manövern. Och de härliga söndagsaftnarna när dansen gick efter trummor och klarinetter och handklavér; om hvartannat blårandiner och röda kjolar och ljusa sommarlif och en och annan »civils» mera borgerlig utrustning. Midt i ringen

daglöjtnanten med den klart skinande brickan om halsen. I »Dragonhörnets» lummiga snår ljuda kvädda skratt och hastiga hviskningar. Men öfver »det taktiska krönet», som begränsar horisonten mot norr, resa sig domkyrkans båda torn och slottets imponerande blåroda massa.

Som underofficersmess på Polacksbacken användes det gamla idylliska Eklundshof, hvarom Wennerberg sjunger så entusiastiskt i sina Gluntar. Och den fridfulla Geijersdalen, där den store skalden lär ha inspirerats till många af sina mest kända dikter, genljuder nu sommartiden af kommandorop och blindpatroners smattrande. Tiderna förändras.

Vid hedens norra sida reser sig Andra Svea artilleriregementes vidlyftiga nyuppförda etablissementer.

BLAND UTSTÄLLDA VOVVAR.

Med fotografier tagna för HVAR 8 DAG af fotograf Thorncliff, Sthm.

Kronprinsen bredvid fru Madsen framför hennes »Grand Danois».

de en samling, som förvisso var trefligare att se än höra på. Maken till »hundlif» har sällan, om ens någonsin, förts på Djurgården, som nu verkligen gjorde skäl för namnet!

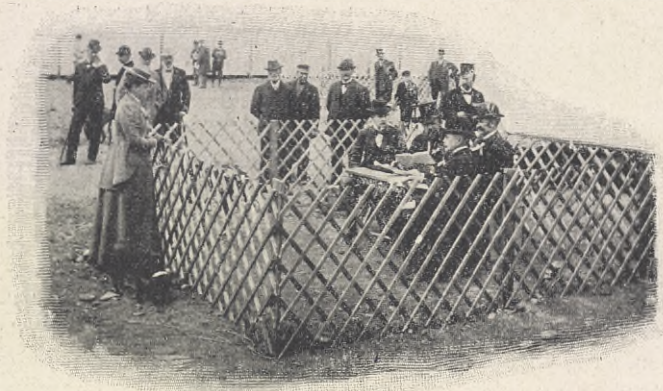
Här såg man den samaritiska St Bernhardshunden, den dyrbara Newfoundlandaren, aristokratiska vindt-

af alla människans vänner har hunden blifvit kallad »den bästa». Detta djur är också värdt vår vänskap, intelligent, mångsidigt och troget som det är. Dess vänskap varar sedan tvåfota s. k. vänners längesedan slocknat, dess trohet räcker ända till husbondens graf. . . Intet under att hunden blifvit vårt populäraste husdjur och att hundutställningar alltid äga en stor publiks intresse. Till kattutställningar ha vi ännu ej hunnit i vårt land — nå ja, de djuren äro förnämligast inställsamma.

I sista dagarne i maj hade Svenska Kennelklubben sin i ordningen fjärde — de förekomma hvart tredje år — hundexposition vid Alkärret i Stockholm. Icke mindre än 600 exemplar af släktet Canis voro utställda, bildan-

Nordiska spetshurdar.

Fru Madsen framför prisdomarne.

hundar, pigga terriers, ej mindre än 41 stycken taxar, några kloka pudlar, en mängd stöfvare, »pointers» och »setters», intelligenta skottska fårhundar o. s. v.

Utställningen, som på lördagen den 26 maj besöktes af h. k. h. kronprinsen, var ett vackert bevis på vår hundafvels utveckling. »Byrackornas» tid är snart förbi — åtminstone äro de förvisade till den allra mörkaste landsbygden.

Af de utländska hundarne tilldrog sig fru N. Madsens från Köpenhamn kollektivutställning af *Grand Danois* största uppmärksamheten. Fru M. är känd för sitt betydande hundstuteri, i hvilket den resoluta damen håller ordning bl. a. med sin piska, som är nog så behöflig för de oroliga jättehundarne.

* * *

De för HVAR 8 DAG speciellt tagna bilderna visa flere intressanta scener från utställningen. På den första ses kronprinsen med fru Madsen

framför hennes *Grand Danois*. Den andra visar en del nordiska »spets-hundar» — långhåriga lapphundar, norrlandshundar och norska »dyrehunder». Vidstående bild visar fru Madsen med en bulldogg framför prisdomarne.

Därpå följa »laverack setters» och till slut ett koppel Fältridtklubbens räfhundar.

* * *

De »vovvar» af de utställda hundarne, hvilka här blifvit »förevigade» af HVAR 8 DAG, äro verkligen riktiga prakt-exemplar. Att de äro rasdjur märkes nog samt.

De representera icke heller någon liten summa pänningar. En »*Grand Danois*» af fru Madsens betingar t. ex. 600 kr.

Rationell hundafvel torde nog vara en inkomstkälla så god som någon.

Laverack setters.

Fältridtklubbens räfhundar.

ETT STÅTLIGT STADSBIBLIOTEK.

Göteborgs nya stadsbibliotek på Haga-planen är nu till det yttre fullt färdigt. Den ståtliga granitkomplexen, som uppförts efter ritning af arkitekten Hans Hedlund, är en ny länk i den rad af storartade publika byggnader öfver hvilka rikets andra stad med rätta är stolt.

Bibliotekets tillkomst föregicks af en häftig strid, hvilken rörde såväl byggnadsmedlen som platsen för dess läge. Där det nu står, färdigt att till hösten inrymma alla de bokskatter hvilka länge trängts i en otillräcklig och otrygg lokal midt emot Tyska kyrkan, ter det sig emellertid säkerligen till den stora majoritetens belåtenhet.

Den stora byggnaden kostar inalles omkring 250,000 kr., af hvilken summa 200,000 kr. anslogos ur den s. k. Renströmska fonden och resten tecknats af mecenater. Vi återkomma till det inre.

Amatörfoto. Sandberg, Gbg.

JÄRNVÄGSOLYCKAN VID DEMMIN.

G & E.

Foto. Köppen, Demmin.

Den 15 maj timade å jernvägen från Sassnitz till Berlin en synnerligen allvarsam olycka, som kunde fått de största dimensioner. Att den nu aflöpte så jämförelsevis lindrigt, med endast en dödad, är nästan ett fenomen. Man kan af

bilderna sluta sig till det hemska i situationen. Den 20 meter höga bron öfver den breda floden Peene var under reparation och nedstörtade kl. 8 f. m. Flere svenskar voro med på tåget, men de undsluppo med blotta förskräckelsen.

FRÅN KAPPLÖPNINGARNE VID PARTILLED.

Bilderna efter fotografier för HVAR 8 DAG.

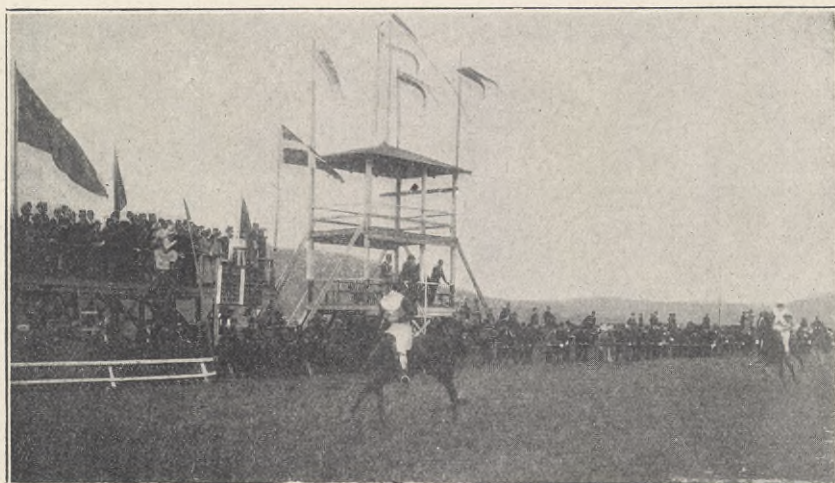
Göteborgs »Derbydag» inföll i år söndagen den 27 maj — den sista som kommer att löpa af stapeln å banan vid Partilled. Redan fjolårets löpningar sades skola utgöra epilogen till detta dock så gouterade nöje, men Göteborgs fältridt-klubb har upptagit den mantel »Kapplöpningskomitén» låtit falla och kan i allo vara belåten med

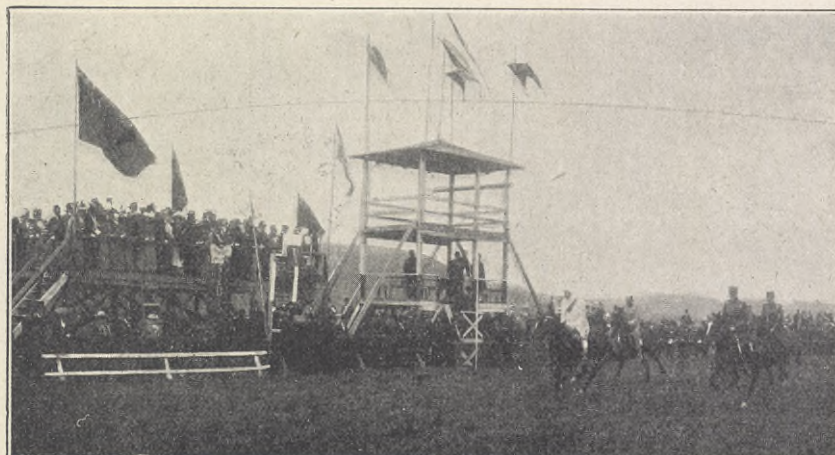
Amatörfoto. Sandberg. Ggb. Hindren tagas i fjärde löpningen.

resultatet af dagen. Detta såväl ur ekonomisk som hippologisk synpunkt. Bortåt 5 å 6,000 personer åskådade täflingarne, hvilka bjödo på en hel del nyheter och i öfrigt försiggingo på det lyckligaste. Ett par små kullerbyttor voro af ingen betydelse: icke ett enda krossadt refben eller en allvarligare kontusion och samtliga hästarne i bästa kondition.

Vid Göteborgskapplöpningarne har totalisator

Amatörfoto. Skog, Gbg. Upploppet i fjärde löpningen.

Amatörfoto. Skog, Gbg.

Starten vid femte löpningen.

endast användts *en* gång. Nu är detta »nervepirrende» element borttaget och därmed en dragningskraft försvunnen, om hvars lämplighet att »förädla» hästsporten meningarne med skäl varit delade. Ett engelskt kapplöpningfält är ju otänkbart utan mängden af *book-makers* och höga *bets*. Ja, utan desamma blefve det nog ej vidare några *races* af. Vi svenskar få i vårt land lika litet spela på lotteri som på totalisator — men i vårt södra grannland, dit vägen ej är lång, göra vi båda delarne. Det är så godt för grannsämjan!

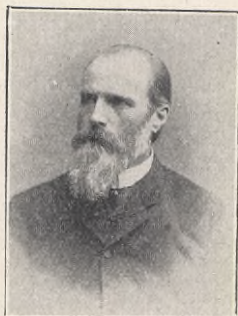
VECKANS PORTRÄT-GALLERI

LÖKOTSBERG

Under denna rubrik återgifver HVAR 8 DAG fotografier af personer, hvilkas drag af en eller annan anledning äro af aktuellt intresse. Vi äro tacksamma för våra ärade läsares medverkan till fyllande af denna afdelning och ersätta med största nöje eventuella kostnader.

En industriens storman.

Hvem känner ej Rörstrands porslin! Detta utmärkta fabrikat åtnjuter vida utom vårt lands gränser det bästa anseende, hvarpå den betydliga exporten af detsamma är bästa beviset.

Robert Almström.

Äran af att ha uppdrifvit Rörstrands verksamhet till dess nuvarande stora omfattning tillkommer främst disponenten *Robert Almström*, som från en obetydlig befattning på fabriakens kontor redan vid unga år arbetade sig upp till företagens ledare.

Den 28 sistlidne maj var det 50 år sedan Robert Almström trädde i fabriakens tjänst. I anledning af detta jubileum uppvaktades disponenten af kontorspersonalen, förmännen och delegerade från de öfver 1,000 arbetarne samt fick mottaga ett stort minnesalbum som en underpant på allas vördnad och tacksamhet. På e. m. gafs för jubilarerna af Rörstrands aktiebolag å Hasselbacken stor middag till hvilken inbjudits aktieägare, tjänstemän och förmän samt en del af jubilarernas affärsvänner i

Stockholm och landsorten, till ett antal af inemot ett hundratal personer. Bland de närvarande märktes statsrådet Claëson, hofmarskalken Reutersvärd, justitierådet Wedberg, professorerna frih. Nordenskiöld, Rosander och Bruzelius m. fl. Här blef disponent A. föremål för varmaste hyllning. För att hufvudstas dagens minne hade äfven Rörstrandsbolaget låtit prägla en af prof. Lindberg graverad medalj öfver honom.

De yttre konturerna af Almströms verksamhet i Rörstrands tjänst — under de 45 åren har tillverkningen mer än tiodubbats, värdet däraf är nu 2 mill. kr. — äro följande:

Almström föddes i Åmål 1834. Robert inträdde, efter studier vid skola och gymnasium, den 28 maj 1850, vid 15½ års ålder, i Rörstrands porslinsfabriks tjänst som kontorist. Hans begåfning fäste snart hans förmäns uppmärksamhet på honom och han sattes i tillfälle att förkofra sina kunskaper i kemi genom studier hemma, och resor till Englands förnämsta porslinsfabriker. Återkommen antogs han, 20 år gammal, till förste verkmästare vid Rörstrand. Redan inom några år blef han teknisk ledare af fabriken. Då fabriken 1868 ställdes på aktier, blef A. teknisk disponent, medan åt bruksägaren Holdo Stråle anförtroddes den administrativa ledningen. Då denne år 1893, på grund af sjuklighet drog sig tillbaka, öfvertogs äfven fabriakens administrativa ledning af A.

En vacker sida af A:s verksamhet är hans omsorg om sina arbetare, för hvilkas väl han sört så i sanitärt som ekonomiskt hänseende.

Disponent A. har, som bekant, länge spelat en betydande roll i det kommunala och politiska

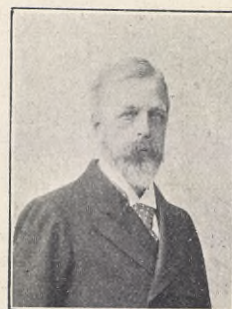
lifvet. Sedan 1887 ledamot af Första kammaren representerar han nu där Gefleborgs län.

J. A. Westerberg. †

Den 28 sistlidne maj afled i Göteborg arkitekt J. A. Westerberg i en ålder af 64 år.

W. var en af sin stads mera framstående arkitekter, som i sin krafts dagar utvecklat en liflig verksamhet. Flere af Göteborgs större allmänna och stora privata byggnader äro hans verk.

W. intog en mycket framstående plats inom frikyrkliga kretsar. Han gjorde sig på sin tid känd som en nitisk och begåfvad lekmannapredikant. De frikyrkliga och nykterhetsvänliga valmännen insatte honom också för perioden 1890—93 i Andra kammaren, där han var den förste yrkesidkaren på Göteborgsbänken under det nya riksdags-

skicket. Han hade ett vinnande uppträdande och talade med stor lätthet.

I sitt privatlif var W. en välvillig, redbar och sympatisk personlighet.

Gustaf Upmark. †

Efter ett långvarigt hjärtligt hädankallades den 28 sistlidne maj intendenten vid Nationalmuseum fil. dr Gustaf Henrik Wilhelm Upmark i en ålder af 56 år.

Den sålunda bortgångne var född i Stockholm den 29 februari 1844 och son till revisorn i kammarrätten Lars Gustaf Mauritz Upmark och Mathilda Wilhelmina Molien. Han blef student i Upsala 1861, promoverades till filosofie doktor 1869 och anställdes på hösten samma år såsom e. o. amanuens vid Nationalmusei konstafdelning. Därpå fungerade han en följd af år äfven som ordinarie tjänsteman därstädes, till dess han 1880 utnämndes till museets intendent efter den nya organisation af museet, i hvilkens praktiska genomförande han tog en mycket verksam del.

På sin plats som vårdare af svenska statens konstsamlingar, har U. under de gångna 20 åren ådagalagt obestridliga och allmänt erkända förtjänster, ett lifligt intresse för de många olika uppgifterna och stor arbetsförmåga. Själ af öfvertog han från början tillsynen öfver handtecknings- och gravyrsamlingarna, hvilka genom hans insigtsfulla verksamhet samarbetats till ett helt. Äfven uppgjorde han planen till den nya konstslöjdfdelning, som öppnades 1885. At konstslöjden ågnade han ock

främst sina krafter än såsom öfverlärare i den högre konstinstitutafdelningen i Tekniska skolan och såsom konservator vid Svenska slöjdföreningens museum, än såsom författare och föreläsare. Flere utställningar anordnades äfven på hans initiativ — bl. a. den gustavianska utställningen år 1891.

Som konsthistorisk skriftställare utvecklade Upmark en flitig verksamhet. Vi erinra sär-

skildt om hans »Svenska porträtt efter kopparstick i nationalmuseum och Kongl. biblioteket» och främst om det stora arbetet »Architektur der Renaissance in Schweden 1530—1760», afsedt att i en serie monografier med inledande öfversigter lemna en redogörelse för byggnadskonstens utveckling i Sverige under dessa år. Denna prydnad för vår konsthistoriska litteratur, hann han tyvärr ej fullborda. —

Upmark var som enskild person anspråkslös, öppen och vänsäll. En stor vänkrets deltagar ock jämte den aflidnes närmaste i sorgen öfver hans, mänskligt att döma, förtidiga bortgång.

så allmänt afhållen och högt uppburen. Såsom läkare åtnjöt han ett synnerligen stort förtroende, hvarpå hans omfattande praktik var det bästa beviset.

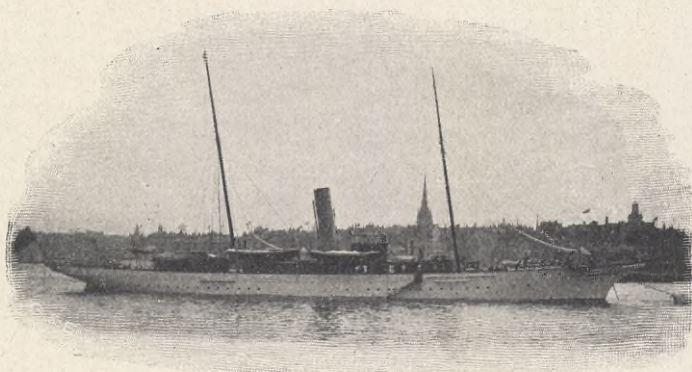
J. A. Brandberg. †

Den 24 maj afled förste stadsläkaren i Landskrona Josef Aug. Brandberg i en ålder af 50 år.

Dr Brandberg, som innehåft nämnda tjänst sedan januari 1877, var en af Landskrona mest populära personligheter. Hans personliga älskvardhet och vänskap, hans skicklighet och samvetsgrannhet som läkare samt därjämte hans vakna intresse för de stora samhällsproblemens lösning — se där de egenskaper, hvilka gjorde dr B.

Men dr B. frågade ej blott efter sina patienters lekamliga hälsa, utan intresserade sig ock varmt för deras ställning, familjeförhållanden o. s. v. Många äro de som sörja den bortgångne ädle människovännen. Staden Landskrona har förlorat en af sina mest verksamma medborgare, hvilken utträtt mycket godt för samhället. Särskildt ha hans inlägg i nykterhetsaken varit till stadens fromma.

EN HERTIGS LUSTYACHT.

I medio af maj besökte den första stora turistlustyachten för året Stockholm, med sin ägare, hertigen af Bedford, ombord. Som man ser, är fartyget lika elegant till sitt yttre som det inre enligt beskrifningen är komfortabelt.